

DİFLUNİSAL'İN SERBEST OKSİJEN RADİKALLERİNE VE KARACİĞER-BÖBREK HİSTOLOJİSİNÉ ETKİLERİ

THE EFFECTS OF DIFLUNISAL ON OXYGEN FREE RADICALS LIVER-KIDNEY HISTOLOGIES

Ayşe Gaye TOMATIR¹, Ayşe BAŞARAN², Erinç ARAL³,
Hasan Veysi GÜNEŞ², Erkan TOMATIR⁴

¹ Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Denizli

² Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültei, Tıbbi Biyoloji A.B.D, Eskişehir

³ Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji A.B.D., Eskişehir

⁴ Pamukkale Üniv., Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji A.B.D., Denizli

ÖZET: Antienflamatuar analjizeziklerden difunisal, ülkemizde yeni yeni kullanıma girmiş ve antienflamatuar etkisini hangi yolla gösterdiği tam olarak belirlenmemiş, aspirine göre daha az yan etkilere sahip bir salisilik asit türevidir. Bu çalışmada, diflunisalin terapötik dozlarının, başlıca ilaç metabolize edici organlar olan karaciğer ve böbrek histolojisine ve serbest oksijen radikallerine etkilerini belirlemeyi amaçladık.

Kırk adet erkek albino sıçan, dört eşit gruba ayrıldıktan sonra, gruplara sırasıyla; 0,5 ml serum fizyolojik, 3,5,7 ve 14 mg/kg/gün diflunisal dozları, yedi gün süreyle, 12 saatte bir intraperitoneal olarak uygulandı. Karaciğer-böbrek dokularında ve serumda; katalaz aktivitesi ile malondialdehit düzeyleri spektrofotometrik olarak ölçüldü. Karaciğer-böbrek in histolojik yapıları ise ışık mikroskopunda incelendi.

Diflunisalin 3,5 mg/kg/gün dozunda, anlamlı bir etki saptanmazken, 7mg/kg/gün dozunda, serbest oksijen radikallerinde artış ve karaciğer dokusunda belirgin, böbrek dokusunda hafif hasar belirlendi. 14 mg/kg/gün difunisal dozunda ise önemli bir radikal artışı ve doku hasarı bulunmadı.

Sonuç olarak; difunisal'in serbest radikal inaktive edici etkisinin, sadece 14 mg/kg/gün dozunda ortaya çıktığı ve bu dozun önemli bir doku hasarı oluşturmadığı kanısına varıldı.
[Anahtar Kelimeler: Diflunisal, serbest oksijen radikalleri, karaciğer-böbrek, serum, sıçan.]

ABSTRACT: Diflunisal is a new derivative of salicylic acid Turkey which has less side effects than aspirin. In this study, we aimed to determine the effects of therapeutic doses of diflunisal on on oxygen free radicals and liver-kidney histologies.

Forty albino male rats were divided into four equal groups, and received 0.5 ml physiologic saline and 3.5,7, or 14 mg/kg/day doses of diflunisal intraperitoneally, in every 12 hours for seven days. The activity of catalase and the levels of malondialdehyde were measured spectrophotometrically in serum and tissues of liver and kidney. Liver and kidney histologies were also examined with a light microscope.

There was no significant effect with 3.5 mg/kg/day dose of diflunisal but 7 mg/kg/day dose of diflunisal increased the production of oxygen free radicals, and caused evident damage in liver and slight damage in kidney. 14 mg/kg/day dose of diflunisal did not increase radicals and tissue damage.

We concluded that the inactivating effect of diflunisal on oxygen free radicals could be produced by only 14 mg/kg/day dose, and this dose did not cause a tissue damage.
[Key words: Diflunisal, oxygen free radicals, liver-kidney, serum, rat]

GİRİŞ

Bazı antienflamatuv ilaçlar, etkilerini hem siklooksijenaz enzimi inhibisyonuyla hem reaktif oksijen radikallerini inhibe ya da inaktive ederek gösterirler(1,2). Antienflamatuv analjeziklerden diflunisalin de yanlışca siklooksijenaz enzimini inhibe etmekle kalmayıp, serbest oksijen radikallerini de inaktive ettiği bildirilmektedir(3).

Oksijen radikalleri, molrküler oksijeni metabolize eden bütün canlı hücrelerinde oluşur (4). Ayriva; iskemi-reperfüzyon (5), enflamasyon gibi bazı patolojik durumlarla (6,7), ilaçlar, ksenobiyotikler ve radyasyon gibi çevresel etkenlerde serbest radikal oluşumunu artırır (8,9). Canlılarda moleküler oksijenin indirgenmesinden sırasıyla süperoksit (O_2^-) anyonu, hidrojen peroksit (H_2O_2) ve hidroksil radikalı (HO^-) oluşur. Oksijen radikalleri oluşur oluşmaz, membran lipid peroksidasyonuna kadar gidebilən, toksik etkiler meydana getireceklerinden ortamdan anında uzaklaştırılmaları gereklidir. Hücrede oksijenin reaktif ve toksik ürünlerine karşı ilk koruyucu fonksiyon gören enzim süperoksit dismutaz (SOD) enzimi olup, bu enzim iki süperoksit radikalı arasındaki tepkimeyi katalizler. Daha sonra oluşan hidrojen peroksitin (H_2O_2) parçalanmasında antioksidan olarak katalaz enzimi ve glutatyon (GSH), α -tokoferol (Evitamin) gibi nonenzimatik radikal yakalayıcıları da reaktif oksijen ürünlerini ortadan kaldırmada görev alırlar (10-16).

Bu çalışmada; diflunisalin terapötik dozlarının, serbest oksijen radikalleri, lipid peroksidasyonu ve karaciğer-böbrek histolojisi üzerine olan etkilerini inceledik.

MATERIAL METOD

Diflunisal dozları, insanlara uygulanmakta olan 250 mg/gün, 500 mg/gün, 1000 mg/gün terapötik dozlara uygun olacak şekilde, Clark formülüne (2) göre, sırasıyla 3.5 mg/kg/gün, 7 mg/kg/gün, 14 mg/kg/gün, 14 mg/kg/gün olarak ayarlandı ve serum fizyolojik içinde

çözülerek hazırlandı. Deneye alınan *Rattus norvegicus* türü, 40 adet, 2-3 aylık, yaklaşık 170-200 g ağırlığındaki erkek albino sincanlar dört eşit gruba ayrıldıktan sonra; I. Gruba (Kontrol) 0.5 ml serum fizyolojik, II. Gruba 3,5 mg/kg/gün diflunisal, III. Gruba 7 mg/kg/gün diflunisal, IV. Gruba 14 mg/kg/gün diflunisal, 12 saatte bir, günde iki kez intraperitoneal enjeksiyon şeklinde, yedi gün süreyle, hergün aynı saatte verildi. Bir hafta sonra eter anestezisi altında deney hayvanlarından, katalaz (CAT) aktivitesi ve malondialdehit düzeyi (MDA) ölçümü için karaciğer-böbrek doku örnekleri ile kalp kanı alındı. Karaciğerin üç kısımlarından, böbreğin ise korteks ve medulla bölgesinden alınan, yaklaşık 0,4 g ağırlığındaki örnekler, CAT ölçümü için sodyum-potasium-fosfat tamponu, MDA ölçümü için ise %1 KCl çözeltisi kullanılarak, Ultra-Turrax T25 homojenizatörde, 8000 devirde, 10 vuruda homojenize edildikten sonra, Hermle ZK 510 spğutmalı santrifuje 4000 rpm'de 15 dakika santrifuj edildi. Kalp kanı, EDTA'sız santrifuj tüpüne aktarıldıktan sonra oda ısısında iki saat bekletildi ve kan örnekleri, 5000 devirde 10 dk. Santrifuj edilerek serumları ayrıldı. Ayrıca histolojik inceleme için de, %10 nötral formaldehit içine karaciğer ve böbrek dokusunda örnekler alındı.

Katalaz aktivitesi, amonyum molibdatla stabil bir kompleks oluşturan hidrojen peroksitin spektrofotometrik olarak değerlendirilmesi temeline dayanan L. Goth'un yöntemine göre belirlendi (17). Ayrıca karaciğer ve böbrek dokularının total protein miktarı Biüret yöntemine göre hazırlanmış total protein kiti (bio-clinica) ile ölçüldükten sonra bu değerler katalaz aktivitesinin hesaplanmasıında kullanıldı (18,19).

Malondialdehit düzeyi, Uchiama ve Mihara'nın yöntemi kullanılarak ölçüldü (20). Yöntem, lipid peroksidasyonunun son ürünlerinden biri olan MDA'nın tiyobarbitürk asit (TBA) ile verdiği renk reaksiyonuna dayanmaktadır. Standart olarak 1.1.3.3 tetraetoksi propan kullanıldı.

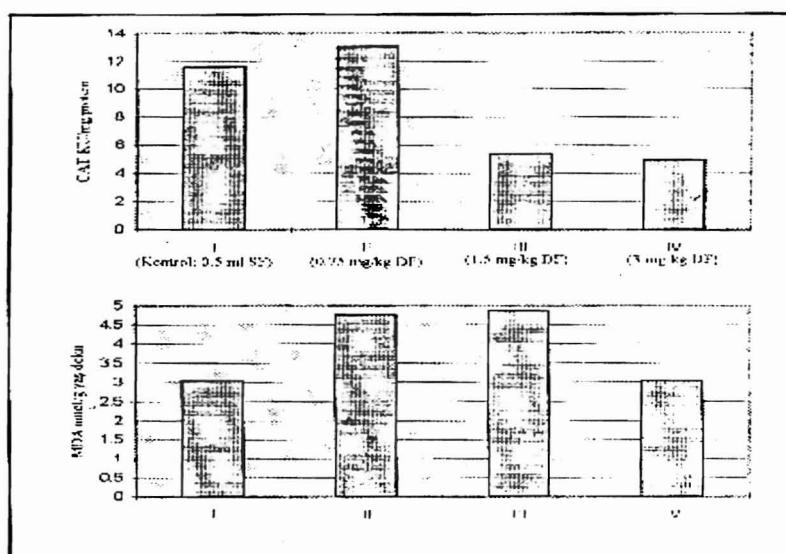
Histolojik çalışma için; karaciğer ve böbrek dokuları %10 nötral formalinde 24 saat

edildikten sonra, artan dereceli alkollerde dehidrate edilip parafine gömülü ve dokulardan 5μ kalınlığında kesitler alınıp, hemotoksilen-eosin ile boyandı (21). İncelenen kesitlerin Olympus PM10-ADS otomikroskopla fotoğrafları çekildi.

İstatiksel değerlendirmede, total protein ölçümlü dışındaki bütün sonuçlara, t testi ve korelasyon analizi uygulandı (22). Total protein değerleri CAT aktivitesinin hesaplanması sırasında kullanıldığı için istatiksel değerlendirilmesi yapılmadı(19).

BULGULAR

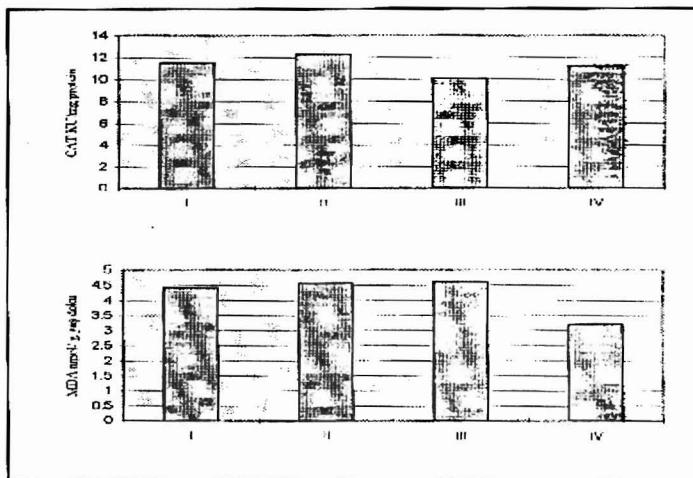
Karaciğer dokusuna ait, CAT aktivitesi bulguları, kontrole göre değerlendirildiğinde, II. Deney grubunda ($3.5 \text{ mg/kg/gün diflunisal}$) istatiksel olarak önemli bir fark bulunmazken ($p>0.05$), III. ($7 \text{ mg/kg/gün difunisal}$) ve IV. ($14 \text{ mg/kg/gün difunisal}$) deney gruplarında önemli derecede bir azalma gözlandı ($p<0.005$) (Şekil 1). MDA değerlerinde ise, kontrol grubuna göre II. Ve III deney gruplarında önemli bir artış gözlenirken ($p<0.001$), IV. Grubunda önemli bir fark bulunmadı ($p>0.05$) (Şekil 1).

Şekil 1. Karaciğerde Ölçülen CAT ve MDA Değerlerinin Grafiği

Böbrek dokusuna ait; CAT aktivitesi bulguları, kontrole göre değerlendirildiğinde, II.,II. ve IV. deney gruplarında istatiksel

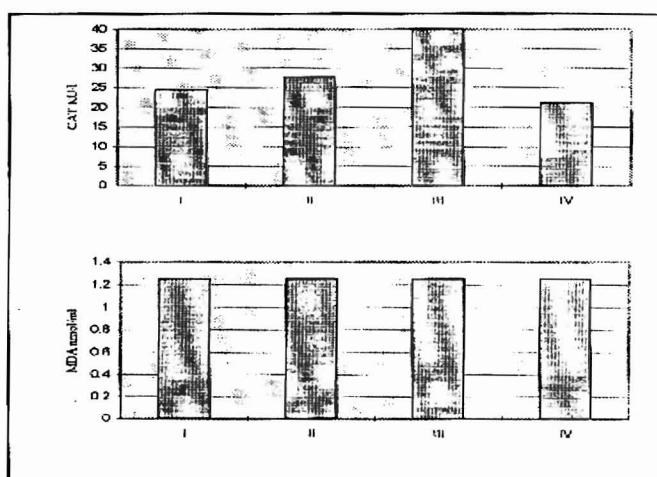
olarak önemli bir fark bulunmadı ($p>0.05$) (Şekil 2). MDA değerlerinde ise, kontrol grubuna göre sadece IV. deney grubunda önemli bir azalma saptandı ($p<0.01$) (Şekil 2).

Şekil 2. Böbrek Dokusunda Ölçülen CAT ve MDA Değerlerinin Grafiği

Seruma ait; CAT aktivitesi bulguları kontrole göre değerlendirildiğinde sadece III. deney grubunda istatiksel olarak önemli bir artış bulundu ($p<0.01$) (Şekil 3). Serum MDA değerlerinde ise, hiçbir deney grubunda

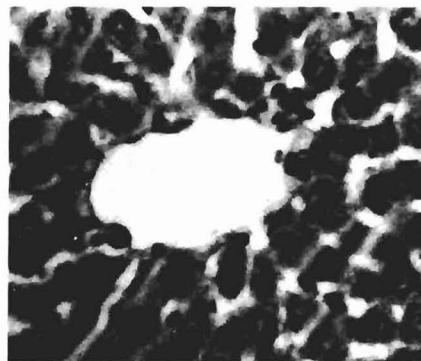
kontrole göre önemli bir fark saptanmadı ($p>0.05$) (Şekil 3).

Şekil 3. Serumda Ölçülen CAT ve MDA Değerlerinin Grafiği

Histolojik incelemelerde; karaciğer dokusuna ait ışık mikroskoplu bulgularında, kontrol grubundaki (0.5 ml serum fizyolojik) 10 hayvanın karaciğer

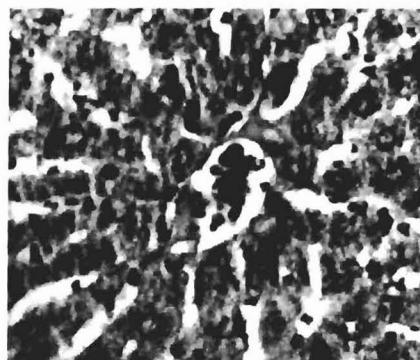
doku kesitlerinde normal portaialan ve lobül yapısı (Şekil 4),

Şekil 4. Kontrol grubuna ait karaciğer doku kesiti. H.E, O.B x 132.

3.5 mg/kg/gün diflunisal verilen II. gruba ait karaciğer dokusu Örneklerinde; kan hücrelerinin infiltrasyonu, hiperemi, hepatosit sitoplazmalannda

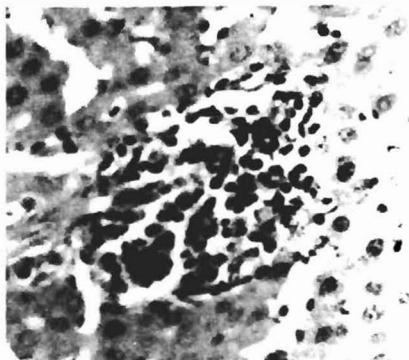
hafif düzeyde hidropik dejenerasyon ve minimal derecede sinüzoidal konjesyon (Şekil 5.),

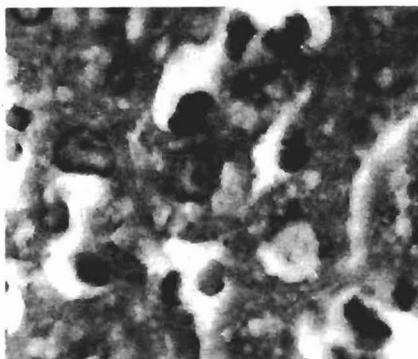
Şekil 5. II. gruba ait karaciğer doku kesitinde, normal sinüzoidal konjesyon. H.E, o.B, x 132.

7 mg/kg/gün diflunisal verilen III. gruba ait karaciğer dokusu örneklerinin histolojik incelemesinde, odaklar şeklinde mononükleer ve polimorfonükleer hücre infiltrasyonuyla birlikte bir

önceki gruba göre artan hiperemi, hepatositerde yaygın hidropik dejenerasyon ve diğer gruplara göre daha fazla karaciğer dokusu hasan (Şekil 6 ve 7.),

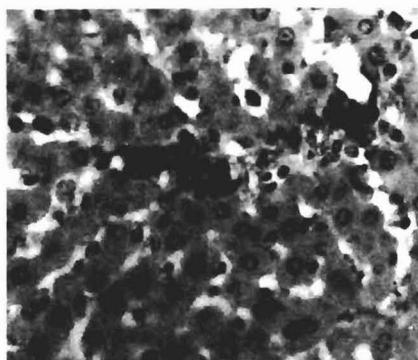

Şekil 6. III. gruba ait karaciğer doku kesitinde, infiltrasyon odakları. H.E., O.B. x 132.

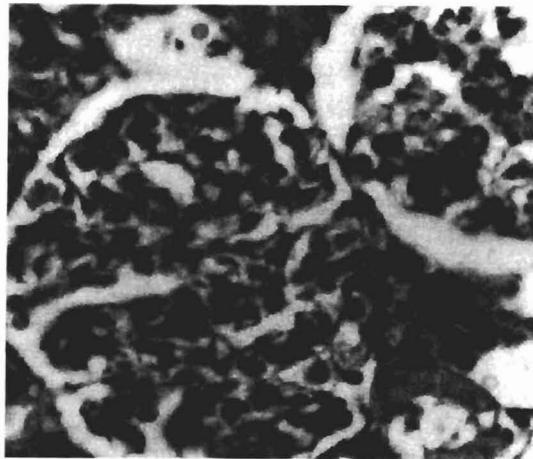
Şekil 7. III. gruba ait karaciğer doku kesitinde, yaygın hidropik dejenerasyon. H.E, O.B. x 330

14 mg/kg/gün diflunisal verilen IV. gruba ait karaciğer doku Örneklerinde; minimal derecede kan hücrelerinin infiltrasyonu, sinuzoidal konjesyon ve hidropik dejenerasyon gözlandı (Şekil 8).

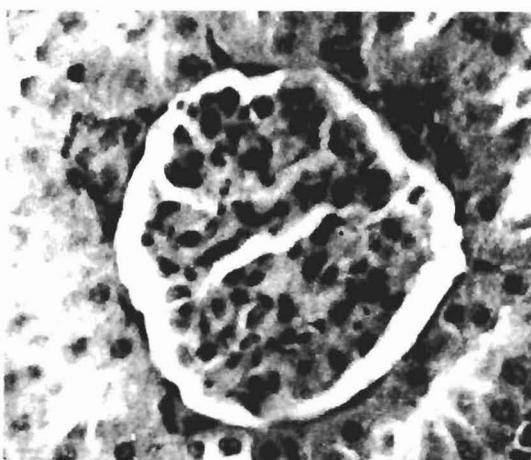
Şekil 8. IV. gruba ait karaciğer doku kesitinde, minimal oranda kan hücreleri infiltrasyonu . H.E., O.B.x132

Böbrek dokusuna ait ışık mikroskopisi kesitlerinde normal böbrek dokusu yapısı (Şekil 9),

Şekil 9. Kontrol grubuna ait böbrek doku kesiti. H.E., O.B x 132.

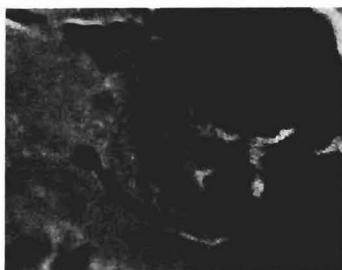
II. gruba ait böbrek dokusu örneklerinde; kontrol grubuna oranla, medulla ve glomerül çevresinde hafif hiperemi (Şekil 10),

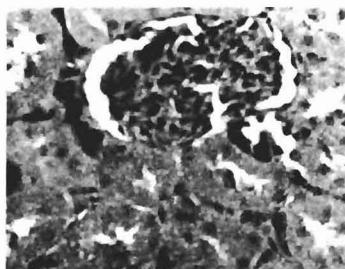
Şekil 10. II. gruba ait böbrek doku kesitinde, intertübüler alanlarda hiperemi. H.E., O.B. x 132.

İÜ. gruba ait böbrek doku örneklerinde; intertübüler alanlarda hiperemi, tübüler diatasyon ve bazı tübül

hücrelerinde hidropik dejenerasyon (Şekil 11 ve 12),

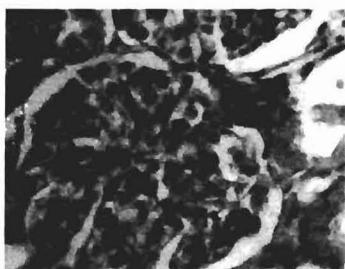
Şekil 11. III. gruba ait böbrek doku kesitinde, proksimal tübülüs hücrelerinde hidropik dejenerasyon. H.E., O.B. x330

Şekil 12. III. grubu ait böbrek doku kesitinde, korteks bölgesinde intertübüler alanlarda yaygın hipermi. H.E., O.B. x 132.

yüksek doz diflunisal kullanılan IV. grubun böbrek dokusuna ait kesitlerde; tübül hücrelerinde hafif hidropik dejenerasyon, glomerül ve çevresinde hiperemi olmakla birlikte III. gruba göre böbrek

doku hasarının daha hafif düzeyde ve hatta kontrol grubuna yakın denebilecek kadar az olduğu gözlemlendi (Şekil 13).

Şekil 13. IV. gruba ait böbrek doku kesitinde, korteks bölgesinde normale yakın görünümde tübülüsler, glomerul ve çevresi. H.E., O.B x 132.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sodyum salisilat, indometasin, fenilbutazon, sulindak, diklofenak, mekfofenamat, azapropazon

gibi bazı ilaçlar antienflamatuvar etkilerini, kısmen de olsa, aktif oksijen radikallerini inhibe ederek ya da oluşan radikalleri bağlayıp inaktive ederek göstermektedir (2,23,24,25). Diflunisalin de antienflamatuvar etki mekanizması tam olarak

bilinmemekle beraber, siklooksijenaz enzimini inhibe etmesinin yanısıra aktif oksijen radikallerini de inaktive ettiği bildirilmektedir (3). Bu çalışmada, diflunisalin serbest radikallerle olan ilişkisini ve lipid peroksidasyonu üzerine bir etkisi olup olmadığını incelemek amacıyla, sığan; karaciğer, böbrek ve serumunda CAT aktivitesiyle MDA düzeyleri değerlendirildi. Aynca karaciğer ve böbrek dokularının histolojisi de incelendi.

Diflunisalin %90'ının karaciğerde metabolize olmasına (26) bağlı olarak, bulduğumuz CAT ve MDA değerleri ile histolojik değişiklikler diflunisalin en fazla karaciğeri etkilediğini doğrulamaktadır. Karaciğerde CAT aktivitesi 3.5 mg/kg/gün dozda değişmezken, 7 ve 14 mg/kg/gün dozlarda kontrole göre anlamlı düzeyde (sırasıyla $p<0.01$ ve $p<0.001$) azalmıştır. Bu bulgular, ilaç metabolize edilirken oluşan metabolitlerinde katalaz enzimini olumsuz yönde etkileyip inhibe edebileceği bilgisine dayanılarak dikkate alınmamıştır (2). Karaciğer dokusundaki, MDA düzeyinin 7 mg/kg/gün doz grubunda kontrol grubuna göre önemli düzeyde artması ($p<0.001$) ve 14 mg/kg/gün diflunisal dozunda kontrol grubundan farksız bulunması ise ilaçın 7 mg/kg/gün dozunun, yeterince siklooksijenaz enzimi yanısıra serbest radikal inhibisyonunu gerçekleştiremediği ve bunun lipit peroksidasyonunun son ürünü olan MDA artışına yol açtığı, oysa 14 mg/kg/gün dozda serbest radikal hasannın engellendiği ve bu nedenle MDA düzeyinin artmadığını düşündürmektedir. Aynca histolojik incelemelerde de, 14 mg/kg/gün diflunisal verilen IV. grupta kontrole benzer bulunmuştur. Bilindiği gibi analjezik ve antienflamatuvlar ilaçlar, antienflamatuvlar etkilerini, analjezik etkilerinden daha yüksek dozda gösterebilmektedirler (2,27). Diflunisalin de serbest radikal inaktive edici etkisi, 14 mg/kg/gün dozunda hem karaciğerde hem de böbrekte özellikle MDA düzeyinin azalmasıyla ortaya çıkmaktadır ve histolojik incelemeler de bu sonucu destekler niteliktedir.

Böbrek dokusunda göze çarpan en önemli bulgu, 14 mg/kg/gün DF verilen IV. deney grubunda MDA değerinin kontrole göre Önemli derecede azalması ($p<0.01$) ve histolojik incelemelerde de IV. grup böbrek dokusu

örneklerinin kontrol grubuna benzer bulunmasıdır.

Serum örneklerinde ise, sadece 7 mg/kg/gün diflunisal verilen grupta CAT aktivitesinde kontrole göre önemli bir artış ($p<0.01$) gözlenmesi dikkat çekicidir.

Histolojik incelemelerde; III. deney grubunda hem karaciğer hem de böbreğe ait bulgular, daha fazla karaciğerde olmak üzere, doku hasan açısından önemli kabul edildi. Yüksek doz diflunisal kullanılan IV. grubun böbrek dokusu örneklerinde, hücrelerde hafif hidropik dejenerasyon, glomerül ve çevresinde hiperemi olmakla birlikte kontrol grubuna yakın görünümde olması ve tübüler dejenerasyon bulgularına rastlanmaması dikkate değer bulundu. Bu bulgular, benzer bir çalışmaya rastlanmadığı için karşılastımlamadı. Antienflamatuv analjezik ilaçların etkisini tek bir mekanizmayla açıklamak mümkün değildir. Çünkü bu ilaçların, antienflamatuv etkilerini gösterirken öncelikle siklooksijenaz inhibisyonuna neden olmalarının yanında, sekonder olarak, aktif oksijen radikallerini de inaktive ve/veya inhibe etkileri ileri sürülmektedir (2,3,28). Bu literatür bilgileri işığında, bizim çalışmamızda yer alan antienflamatuv analjeziklerden diflunisalin de bir çelişkiyimiz gibi görünen 7 mg/kg/gün düşük dozunun daha fazla hasar verirken, 14 mg/kg/gün yüksek dozunun daha olumlu etki göstermesinin nedeni; diflunisalin 7 mg/kg/gün dozunun siklooksijenaz enzimini yeterince inhibe edememesi, dolayısıyla serbest radikal oluşumunu ve/veya daha önce olmuş olan radikallerin neden olduğu hasan yeteri kadar önleyememesi, 14 mg/kg/gün dozunun ise enzim İnhibisyonunu yeterince gerçekleştirmesi nedeniyle serbest radikallerin oluşumunu engellemesi ve radikal hasarının önüne geçmesi olabilir.

Bütün bu bulgulara göre; diflunisalin serbest oksijen radikallerine bağlı olarak özellikle karaciğerde ve kısmen de böbrekte bazı biyokimyasal ve histolojik değişikliklerle birlikte hasara neden olduğu, ancak bu değişikliklerin 14 mg/kg/gün diflunisal verilen dördüncü grupta azalduğu belirlendi. Diflunisalin karaciğerde gösterdiği etkilerin böbrektekine göre daha fazla olması ise, ilaçın

primer olarak karaciğerde metabolize olmasına bağlıydı.

Sonuç olarak, diflunisalin sadece yüksek terapötik dozunun, serbest oksijen radikallerini inaktive etebildiği ve önemli bir doku hasarına yol açmadığı kanısına varıldı.

KAYNAKLAR

1. Cerletti C, Livio M, Gaetano GD; Non-steroidal anti-inflammatory drugs react with two sites on platelet cylooxygenase. *Biochimica et Biophysica Acta* 714:122-8, 1981.
2. Kayaalp, O.: Rasyonel Tedavi Yönünden Tibbi Farmakoloji. Cilt 1, Feryal Matbaacılık, 91-126, 1965-2023, 1991.
3. Shen TY: Chemical and pharmacological properties of diflunisal. *Pharmacotherapy* 3:3-8, 1983.
4. Halliwell, B., Guttendge, J.M.C.: Free radicals in biology and medicine, Second Edition, Clarendon Press, 196-200, 1995.
5. Lee SM, Clemens MG: Effect of α-tocopherol on hepatic mixed function oxidases in hepatic ischemia reperfusion. *Hepatology* 15 (2):270-91, 1992.
6. Conner EM, Gnsham MB: Inflammation, free radicals and antioxidants. *Nutrition* 12:274-7, 1996.
7. Halliwell B: Antioxidants and human disease; a general introduction. *Nutrition Reviews* 55 (1):44-9, 1997.
8. Evan CR, Halliwell B, Lunt GG: Free radicals and oxidative stress: environment, drugs and food additives. Protland Press, London, 120-9, 1995.
9. Hallivell B: Reactive oxygen species in living systems; source, biochemistry, and role in human disease. *The American Journal of Medicine* 91; 14-22, 1991.
10. Bast A, Haenen GRM, Doelman CJA: Oxidants and antioxidants: state of the art. *The American Journal of Medicine* 91 (3):1-13, 1991.
11. Kavas Gö: Serbest radikaller ve organizma üzerine etkileri. *Türkiye Klinikleri* 9 (1):1-6, 1989
12. Jacob RA, Burri BJ: Oxidative damage and defense. *Am. J. Clin. Nutr.* 63(6):985-90, 1996.
13. Mascio PD, Murphy ME, Sies H: Antioxidant defense systems: the role of carotenoids, tocopherols, and thiols. *Am. J. Clin. Nutr.* 53:1945-2005, 1991.
14. Anderson D: Antioxidant defenses against reactive oxygen species causing genetic and other damage. *Mutat. Res.* 350 (1): 103-8, 1996.
15. Benzie IF: Lipid peroxidation: a review of causes, consequences, measurement and dietary influences. *Int. J. Food Sci. Nutr.* 47 (3):233-61, 1996
16. Halliwell B, Aeschbach R, Loliger J. et al.: The characterization of antioxidants. *Food Chem. Toxicol.* 33(7):601-17, 1995.
17. Goth L; A simple method for determination of serum catalase activity and revision of reference range. *Clinica Chimica Acta* 196:143-52, 1991.

Yazarlar:

A.G. TOMATIR: Öğr. Gör. Dr. ,Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Denizli

A.BAŞARAN: Prof. Dr., Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültei, Tibbi Biyoloji A.B.D, Eskişehir

E. ARAL: Doç. Dr. , Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji A.B.D., Eskişehir

H.V. GÜNEŞ: Prof. Dr., Osmangazi Üniversitesi, Tıpfakültesi,, Tibbi Biyoloji A.B.D, Eskişehir

E. TOMATIR: Doç. Dr., Pamukkale Üniv., Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji A.B.D., Denizli

Yazışma Adresi:

Öğr. Gör. Dr. A. Gaye TOMATIR, Siteler M. Barbaros C. 6249 S. B₁Blok No:2/5 Yeni Bahçelievler Sitesi, Kınıklı/DENİZLİ
Tel : 0 (258) 213 08 44